

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno Din 12.50
pololetno Din 6.25
posamezna številka Din 0.50

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:
1 mm inseratnega stolpca stane za:
male oglase Din 0.25
uradne razglase Din 0.40
reklame Din 0.50

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Papež Benedikt XV. umrl.

RIM, dne 22. januarja ob šestih zjutraj. Papež Benedikt je pravkar umrl.

V najtežjih časih, ko je vojna vihra obšla ves svet, ko »so se bratje in sinovi istega nebeskega Očeta uničevali v brezmejnem sovraštvu«, je zasedel Benedikt XV. visoko papeško stolico. Nad vse težko je bilo zategadelj njegovo stališče. Kot vrhovni glavar Kristusove cerkve je pač hotel papež Benedikt XV. ustaviti strahovito krvoprelivanje, ki je pretresalo svet. Toda na drugi strani je bilo vse zaman, kajti sovraštvo je vladalo na svetu in vsaka beseda je bila odveč. Ljudje, ki so dejali, da so kristijani, so bili v resnici tako slabi kristijani, da so zatajili visok nauk o ljubezni in da niso bili v stanju se zoperstaviti zlu in z mučniškim poletom ustaviti vojne.

Vrhu tega so si stali nasproti katoliški narodi, tu Francozi in Italijani, tam Nemci in Slovani. In papež, duševni poglavar vseh, je mogel le s prizanesljivo besedo opominjati ene in druge na vzvišen nauk njih cerkve, da končno pripravijo njih srca, da vzljubijo mir in nauk Kristusovega življenja.

Naloga papeža Benedikta XV. je bila spriti tega ena najtežjih diplomatičnih nalog. In vsa čast papežu Benediktu XV., da jo je znal rešiti. Svetovna vojna je bila najvišja proslava moči, one sirove in brezobzirne moči, ki potepta vse v prah, samo da doseže triumf. Papež Benedikt XV. pa je bil zastopnik one skromne krščanske ljubezni, ki uniči raje sebe kakor pa da potepta ubogega črva, ki se valja v prahu. Ko je bila vojna v razgaru, je bilo jasno, da je skromna ljubezen brez moči. Toda izpremenilo se je to, ko so grozotno strahovite rane vojne vzbudile človeško srce. Tedaj se je pričela oglašati vest in v duši je nastalo

hrepenenje po ljubezni in miru, ki je končno popolnoma premagalo vojno samo. Da je znal papež Benedikt XV. to vstajenje človeške duše razvijati, je njegova največja zasluga.

Ker papež Benedikt XV. ni mogel ustaviti vojne, pa je z uspehom nastopil, da ublaži vsaj strahote vojne. Nastopil je za vojne ujetnike, dosegel izmenjavo invalidov, zavzel se za obsedence, pomagal bolnikom, podpiral begunce in sirote, skratka bil je na čelu vsega človekoljubnega dela med vojno.

Za svojo glavno nalogo je smatral pokojni papež dosego spoštovanja prava, da je zrušitev nekrščanskega gesla, da ima moč prednost pred pravico.

Z neumornim delom, ki mu zagotavlja častno mesto v zgodovini človeštva, je to v znatni meri dosegel. Čast njegovemu spominu!

Papež Benedikt XV., rojen dne 21. novembra leta 1854, je bil iz plemiške rodbine markizov Della Chiesa (dela Kjeza) v Pegli (Pelji), mestecu blizu Genove v Gorenji Italiji. Gimnazijo je dovršil v Genovi, kjer je postal leta 1874. tudi doktor prava. V duhovnika je bil posvečen leta 1878. Potem je študiral v Rimu in postal leta 1883. doktor cerkvenega prava. Papež Leon XIII. ga je nato imenoval za svojega tajnega komornika (monsinjora) ter ga poslal v Madrid k papeški nunciatu, kjer je ostal do leta 1887. Tedaj je postal tajnik kardinala Rampolla, ki je slovel kot največji diplomat katoliške cerkve. Leta 1907. je postal nadškof v Bolonji, dne 25. maja leta 1914. pa ga je imenoval papež Pij X. za kardinala. Toda že dne 3. septembra leta 1914. je bil izvoljen za papeža. Njegovo slovesno kronanje pa se je izvršilo dne 6. septembra istega leta.

Nravni prerod naroda.

V nedeljo dne 22. januarja je bilo v Ljubljani veliko zborovanje za naravni prerod naroda. Odveč bi bilo poudarjati skrajno potrebo takega dela, odveč pa tudi naglašati, da pozdravljamo za naravno preroditev naroda započeto delo iz vsega srca. Saj smo bili mi tisti, ki smo imeli pogum, z vso odločnostjo nastopiti proti raznim hujšakškim geslom, saj smo bili mi tisti, ki smo se borili z vso odločnostjo za naravno povzdigo ljudstva, in saj smo bili končno mi tisti, ki smo nastopili proti vsaki licitaciji navzdol, čeprav bi mogli s tem trenutno škodovati svoji stranki.

Pač pa čutimo za potrebno, da povemo nekaj svojih misli, kako je mogoče uresničiti naravni prerod naroda, ker se bojimo, da more sedanje še tako idealno započeto delo končati na isti način kakor svojočasno sveta vojska, če ne bo prav prieto.

Samo eno sredstvo je, da dosežemo naravni prerod naroda, to je če gre naravno prerod naroda med narod, med ljudi. Samo živa beseda

in živ vzgled moreta učinkovati na narod, vse lepe besede samo po listih pa ne bodo nikdar prodrle med narod.

Ves uspeh naravne preureditve naroda odvisi zgolj od inteligence. Če ima le-ta v sebi silo apistolov, če ima le-ta voljo poiskati vse tiste, ki trpe duševni glad, če se le-ta ponizja, da rabimo ta pravzaprav napačni izraz, da gre med najnižje sloje, potem jo bo narod poslušal ter sprejel njene besede. Iz katedra, iz kavarne in iz mesta pa se ne da doseči naravna preroditev naroda. Zavedati se moramo, da je naravna preroditev potrebna najbolj ravno najbednejšim slojem, ker le-ti občutijo najbolj pomanjkanje ter naravno najlažje podležejo pohlepu po materialnih dobrinah. In mamonizem, slepa strast po denarju, je glavni vzrok naravnega propada ljudstva. Mamon je kriv, da se prodajajo ženske, mamon je kriv vseh zločinov in mamon je tisti zločinec, ki goni ljudi in ves narod v nesrečo.

Pohlepu po denarju je zategadelj treba postaviti nasproti druge ideale. Ne more biti to kaj drugega kakor ljubezen, ki jo je učil Kristus in ki jo propoveduje plemeniti nacionalizem. Ljubi svojega bližnjega, delaj za svoj narod — to sta gesla, ki sta že odrešili svet in ki ga moreta odrešiti vnovič.

Kako pa naj zmaga sveto načelo ljubezni, če trpimo, da se sme na najbrezobzirnejši način teptati Kristov nauk. Kako naj pridemo do naravnega preroda, če se trpi, da blati »krščanski« list — kakor dela to »Slovenski gospodar« — vse višje ideale človeštva, kako naj dvignemo narod, če pa trpimo hujšakstvo in licitacijo navzdol? Ker izključuje eno drugo, zato je treba narediti hujšakstvu konec!

Ljudstvo je dandanes nezaupno, in sicer po vsej pravici. Izza leta 1914. je bilo stalno varano. In zato se naj nihče ne čudi, če tudi delo za naravni prerod naroda naleti na nezaupanje. To nezaupanje se da odpraviti le, če narod uvidi, da je vsem tistim, ki so pričeli to hvalevredno delo, naravna preroditev naroda tako zelo pri srcu, da nastopijo brezobzirno tudi proti svojim strankarskim tovarišem, če le-ti zakrivijo hujšakške zločine. Ali pa smemo verovati, da bodo današnji početniki gibanja za naravno preroditev naroda imeli to silo? Zeleni bi pač iz vsega srca, da bi smeli to verovati, dasi dvomimo prav izdatno.

Ena glavnih napak našega življenja je, da so le redko sejani tisti, ki store vse, kar morejo in ne samo tistega, kar morajo. Prav pogosto našletimo celo na take, ki delajo le toliko, kolikor ravno neobhodno morajo. Pomanjkanje čuta odgovornosti in dolžnosti je splošno. Najobčutnejše pa je to pomanjkanje takrat, kadar gre za dolžnosti do celote, do države. Kako pa naj pride do čisti dolžnosti do naroda, do države, če se sme slikati državo kot izvir vsega zla? Kako more vzplameti ljubezen do dela, če se piše zgolj o korupcijah in o zlorabah, nikdar pa ne o vsem onem, kar je bilo storjenega pozitivnega? Resnično: le lažnivec more reči, da ni dala država Sloveniji ničesar. In vendar se trpi ta grda in nemoralna laž. Častite že enkrat državo in spoznajite, da smo v tistem hipu pod vlado fašistov in tiranov »Heimatsdiensta«, ko propade naša država! Častite to resnico, kajti resnica je predpogoj vsakega naravnega preroda.

Poleg krščanstva je najmočnejši moralni faktor nacionalizem. Ne prenapeti šovinizem, temveč nacionalizem, ki je istoveten z ljubeznijo do naroda. Vsak pravi nacionalist hoče, da napreduje ves narod, da pridejo vsi ljudje do duševnega in gmotnega blagostanja. Kako pozitiven je tak nacionalizem v primeri z onim brezdomovinskim komunizmom, ki hoče vzeti le iz sovraštva nekaterim vse in ki je izenačil v nepopisni bedi vse sloje ruskega naroda! Ali pa častimo pri nas nacionalno misel tako, kakor bi jo morali, ali je pri nas nacionalna misel ona gonilna sila, ki bi morala in mogla biti? Ne valjajte po blatu svete nacionalne misli, ampak častite misel, ki nam je dala osvobojenje!

Končno moramo izpregovoriti še nekoliko besedi z ozirom na našo kmetiško misel. Ni slovenskega na-

roda brez kmeta in ni ga inteligenta, ki ne bi vedel, iz katere kmetijske hiše je njegov izvor. Vsi pa tudi vemo, da takšnega trpljenja, kakršno je pretrpel slovenski kmet, ni preživel skoraj nihče. In vendar je slovenski kmet vstal in s skoraj neverjetno silo ustvaril svojo kmetiško stranko. Da je bila taka stranka potrebna, ve vsak inteligent, ker vsakdo je videl, kako je bil kmet vedno le izrabljan.

Ko pa si je kmet ustvaril svojo stranko, kako se je onašala napram njemu inteligenci? Ali je bilo klevete, ki ni padla na samostojnega kmeta, ali se je dobila psotka, ki ni padla na njegov račun. Če se pa ni uporabljalo klevet in psokv, potem se je hotelo s smešenjem ubiti kmetiško gibanje. Kdo pa je slišal, da bi inteligent spoznal svojo dolžnost do rojstne kmetijske hiše in da bi prišla kmetu na pomoč, ko je gradil svojo stranko? Mirne vesti lahko rečemo, da je najsmotnejše poglavje slovenske inteligence njeno razmerje do kmetijskega gibanja. Naj se nam ne govori, da je bilo inteligenci nemoogoče pomagati kmetu. Kdor je imel čist namen in čisto ljubezen, on je z lahkoto dobil priliko za delo, kakor so znali to doseči poedinci. Ta nedelavnost naše inteligence je tudi eden glavnih vzrokov, da je narod tako zelo naravno padel. Niso učenci slabi, ampak slab je učitelj, ki zamenja učence!

Nujno potreben je naravni prerod naroda, ki se da doseči le tedaj, če gre naravno prerodjena inteligenca med narod.

Idite med narod in bodite apostoli, ker šele tedaj boste vredni, biti voditelji naroda. Iz kavarne ali iz mesta pa je preroditev naroda nedosegljiva!

Prvi umik.

«Naša vas» z dne 19. januarja je priložila na uvodnem mestu to-le izjavo

«V 8. številki »Naše vasi« z dne 5. januarja 1922. v članku »Kocka je pala«, podpisanim po br. Antonu Mahnu iz Trnovca, se je pomotoma vrnilo ime g. poslance Majena. Takoj po izidu dotične številke našega lista nas je br. Anton Mahen na to pomoto opozoril in prosil, da popravimo krivico, ki smo jo proti njegovi volji s tem g. Majenu storili.

S tem ustrezamo zahtevi br. Mahna in obžalujemo, da se je ta pomota vsled naglega primerjanja korektur z rokopisom vrnila v njegov natisnjeni članek.

Uredništvo.

K tej izjavi uredništva »Naše vasi« konstatiramo samo nastopno:

V 8. številki »Naše vasi« je bil priložen članek g. Mahna. Takoj po izidu te številke je po izjavi »Naše vasi« opazilo uredništvo, da je bil tovarš Majcen po krivici napaden. Vseeno pa ni v 9. številki »Naše vasi«, torej čez en teden, ne duha ne sluha o zadoščenju, ki bi ga moral prejeti tovarš Majcen. Pač pa dobi tovarš Majcen zadoščenje šele v 10. številki, potem torej, ko je bilo v »Kmetijskem listu« objavljeno, da vložijo tovarš Majcen tožbo. Sodbo o tem postopanju prepuščamo bralecem.

Kočno pa poudarjamo, da je nastal z izjavo »Naše vasi« nov položaj in da bomo zaradi tega temu primerno uravnavali svoje korake. Na vsak način pa bo imel gostobesedni gospod Kuralt še dosti prilike, da »ožigosa« naše poslance do temelja. Prvi umik »Naše vasi« je izvršen, za drugega so že pripravljena tla in ne bo dolgo, ko bo izvršen tudi tretji in poslednji.

Tedaj pa bomo napisali k vsej zgodbi in politični karieri gospoda Kuralta primeren epilog.

Davčni vijak.

Nobeni stvari ne posvečajo klerikalni listi take pažnje kakor davčnemu vijaku. Vsi njih listi so polni o njegovih grozi in vsakdo izmed njih poudarja, kako veličanska krivica je vedno večji davčni vijak za vse ljudstvo. Dasi nikakor nečemo pobijati resnice, da je davčni vijak v Sloveniji neznošen, moramo pa vendarle nastopiti proti tozadevni pisavi klerikalnih listov, kajti ti apostoli klerikalizma ne nastopajo iz ljubezni do slovenskega kmeta proti davkom, temveč zato, da morejo hujškati, da bi s hujškarijami prišli na vrh. Najslabša pa je bila še vedno pomoč tistega, ki pomaga le zato, da okoristi sebe. Zategadelj odklanjamo v interesu ljudstva klerikalno sebično pomoč. Odklanjamo pa jo tudi zaradi tega, ker ne privede do prav nobenega uspeha. Klerikalci pišejo na tak način, kakor da bi bili davki sploh nepotrebni. Toda davki so neizogibni in dokler bo človeštvo ljubilo red, tako dolgo bo moralo tudi plačevati davke za vzdrževanje reda in mira. Davčni vijak je neznošen, ker je krivično razdeljen, ker so eni preveč, drugi premalo obremenjeni. V davčni sistem je treba uvesti torej pravičnost in red. To je naša stranka stori-la, in sicer brez vsega hujšakstva. Nobenih novih davkov več! To je bila naša prva zahteva, druga pa je bila izenačenje davkov se mora izvesti. Ono našo zahtevi, ki sta bili sprejeti, se tudi že uresničujeta. To je realna pot za zlažanje davčnega bremena, vse drugo je zločinska in protikrščanska hujškarija.

Vseeno pa čutimo za potrebno, da izpregovorimo tudi mi nekoliko besedi o davčnem vijaku, ki je v resnici neznošen, zlasti v Sloveniji. Vse pritiska na kmeta, vse hoče iztisniti iz kmetških žepov zadnjo kronico.

K davčnemu vijaku pa ni prištevati samo davkov, temveč tudi razne dajatve, med katerimi je na prvem mestu bera. Naše ljudstvo sprito bere silno trpi in samo to je vzrok, da moramo izpregovoriti nekoliko tudi o bera.

Župniki tožijo kar po vrsti svoje župljane, in sicer za neverjetno visoke vsote. Bajtar, ki je moral pred vojno plačati dve kroni in 65 vinarjev bere, jo mora plačati sedaj čez 400 kron.

V neki župniji v Beli krajini terja župnik od svojih župljanov nad en milijon kron, ki naj ga plačajo za bera.

Na Golem je župnik ovažil oblastvom naše prišaste, češ da hujškajo ljudi, da ni treba dajati Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega. To, kar je treba dati cesarju, da je župnikova bera! Sedaj razumemo, zakaj so klerikalci proti vsakemu davku v korist države. Samo tisto je namreč cesarjevo, kar dobe oni. Kako pride država do svojih dohodkov, jih ne briga. Da le bera cvete!

Ker smo samostojnejši krivi vseh visokih davkov, kakor lažje klerikalci, pričakujemo, da porče lažnivec vseh lažnivcev, »Slovenski gospodar«, da smo mi krivi, če je bera v nekaterih krajih tako neznoša. Saj spada vendar k tistim dajatvam, ki so ena najtežjih bremen davčnega vijaka.

Da dokažemo klerikalnim listom, da delamo z vso silo za zmanjšanje davkov in dajatev, bomo prinesli v enih svojih prihodnjih številkih natančno navodilo, kako se more bera odkupiti enkrat za vselej. Prilopinjamo, da se cenijo dajatve po predvojni vrednosti, to je mernik pšenice po 4 krone in vedro vina po 6 kron.

Za trdno smo prepričani, da bodo naši najboljši podporniki v boju za odpravo dajatev »Slovenski gospodar«, »Straža« in »Domoljub«, ki imajo vedno vsa usta polna neznošnih davkov.

merno, nalože koreninice na kup gnoj, ki se ga potlači. Okrog nje posadimo posevno ali vodoravno z zemljo zasute radičeve korenine. Na takem kupu zraste radič ob primerni toploti že v štirinajstih dneh. Hitra rast radiča se da izsiliti tudi v gorki gredi in v nalašč za to pripravljenih posodah. Prav praktičen način pridelovanja radičeve salate je v cementnih sodčkih. V to svrhu je treba sodček s svedrom prav na gosto preluknjati, na sredo sodčka naložiti konjski gnoj, ob sodčkovi steni pa drobno zemljo. Nato se radičeve korenine posade s pomočjo klinov v sodček. Istotako se posade tudi vrhu sodčka radičeve korenine. Tako prirejen sodček se postavi potem na kak gorek prostor, n. pr. v kuhinjo. Na ta način zraste radič po razmerju toplote že v štirinajstih dneh ter daje obilno prav okusno zimsko salato. Z radičem obraščen sodček je nekaj nenavadnega, kar se pozimi prav lepo vidi. Tako prirejen radič se sme za salato dvakrat porezati. Dobro dela posebno dotičnik, ki obsadi v presledkih po več sodčkov z radičevimi koreninami, kajti s tem mu ne zmanjka nikdar okusne salate.

Prav uspešno se more gojiti dalje radič pozimi tudi na nastopni način: Vzame se približno 16 do 17 cm globoko posodo, bodisi lončeno ali pločevinasto. Moja posoda iz pločevine je dolga in široka po 30 cm in 17 centimetrov globoka. Spodaj ima luknjo za odtok vode. V tako posodo

se posade na gosto in pokonci radičeve korenine, se jih s primerno toploto vodo zaliva in postavi na gorek prostor, bodisi v sobo ali v kuhinjo. Kadar se vlaga korenine v posodo, takrat mora biti posoda nagnjena, ko pa je posoda do vrha napolnjena, se jo postavi vodoravno in nato zalije z vodo. Voda se mora vsak drugi dan zamenjati s svežo vodo, ker bi sicer jele korenine gniti. Če se tako postopa, tedaj se more čisto gotovo v osmih do desetih dneh pridelati zelo lepo in sočno salato. Jaz pridelam v taki spredaj opisani posodi toliko salate, da morem nasititi z njo trikrat popolnoma svojo družino, ki šteje dvanajst članov. Imam štiri take posode, ki jih zaporedoma zasajam, da mi pozimi nikoli ne manjka okusne radičeve salate.

Toda radičeve korenine imajo še neko jako važno prednost, na katero ne smem pozabiti. Med vojno sem se naučil izdelovati iz korenin industrijskega radiča cikorijsko, ki sem si jo pripravljala tako-le: Korenine industrijskega radiča sem nakopal, jih čisto zmil ter jih razrezal na male kocke, ki sem jih nato na peči dobro posušil. Posušene kocke sem spral na ognju tako, da so postale rujave. Med praženjem sem kocke nekoliko opral s sladkornim prahom. Ko se je vse ohladilo, sem stolke kocke v moznarju v šupo. Tako sem razpolagal z doma pridelano, zelo okusno cikorijsko, iz katere smo si kuhali kavo. Anton Globelnik v Bršlinu.

O davkih.

Državni dohodki, vrsta in odmera davkov.

Na gospodarski položaj in na pridobitno možnost posameznika vpliva v veliki meri davčni sistem, to je način, kako so davki porazdeljeni na posamezne sloje v državi. Da moremo presojati, če so davki pravično porazdeljeni sorazmerno davčni moči posameznih slojev, je nujno potrebno, da se poučimo o najvažnejših davčnih vprašanjih in da razumotrivamo, kako vplivajo razni davki na pridobitnost posameznikov in kako se odmerjajo davki, ki jih plačujemo. Pogostokrat se dogodi, da so davki previsoko odmerjeni in da tedaj plačamo več davka, kakor bi ga pa po obstoječih zakonih morali. Če vemo, kako se odmerjajo davki, če znamo torej presoditi odmero davkov, da pravočasno napravimo priziv proti nepravilni davčni odmeri, tedaj je izključeno, da bi plačali preveč davkov. Tudi pri davkih velja izrek: «Le onim, ki poznajo svoje pravice, se ne zgodi krivica».

Da moremo vsaj površno presojati, če smo v primeri z drugimi sloji preveč obdavčeni ali ne, podajamo v sledečem kratkem pregledu državnih dohodkov, odnosno davkov, ki jih sedaj pobira država v Sloveniji, da krije stroške svojega gospodarstva.

Država ima državnogospodarske in zasebno (privatno) gospodarske dohodke. Državno-gospodarske imenujemo dajatve državljanov, do katerih ima pravico samo država in ki so: davki, pristojbine in regalija [iz latinske besede rex, kralj, t. j. kraljevi (državni) dohodki]. Privatnogospodarski dohodki izvirajo iz pri-

1.) Zemljarina (zemljiščni davek).

Zemljarino plačuje posestnik od povprečnega donosa svojega zemljišča. Zemljarina se odmerja po gospodarski kakovosti zemljišča ter znaša 20 odstotkov ali eno petino od štirikratnega katastralnega donosa. Od tega davka se plačujejo še 120odstotni državni pribitek in doklade za avtonomna oblastva (občino in okraj).

2.) Hišna razredarina.

Hišno razredarino plačujemo od hiš, ki niso dane v najem. Davek se ravna po številu sob in izbic (stanovanskih delov) ter velja zanj ta-le tarifa v kronski veljavi:

			pri starih hišah	pri novih hišah
za 1	stanovanski del	K	9.—	K 6.09
za 2	stanovanska dela	K	12.—	K 6.90
za 3	stanovanske dele	K	15.—	K 8.52
za 4	stanovanske dele	K	30.—	K 19.86
za 5	stanovanskih delov	K	33.—	K 22.29
za 6	stanovanskih delov	K	60.—	K 40.50
za 7	stanovanskih delov	K	90.—	K 60.75
za 8 do 9	stanovanskih delov	K	120.—	K 81.—
za 10 do 14	stanovanskih delov	K	180.—	K 121.50
za 15 do 18	stanovanskih delov	K	300.—	K 232.50
za 19 do 21	stanovanskih delov	K	450.—	K 348.75
za 22 do 24	stanovanskih delov	K	600.—	K 465.—
za 25 do 27	stanovanskih delov	K	750.—	K 581.25
za 28 do 29	stanovanskih delov	K	900.—	K 697.50
za 30 do 35	stanovanskih delov	K	1080.—	K 837.—
za 36 do 40	stanovanskih delov	K	1320.—	K 1023.—
za vsak nadaljnji del nad 40		K	30.—	K 23.25

Pod «novimi hišami» je umevati stavbe, ki so se začele zidati izza dne 31. decembra 1911., vse ostale hiše pa imenujemo «stare hiše». Poleg državnega davka je plačevati še 70odstotni enotni državni pribitek in avtonomne doklade (davek v kritje okrajnih in občinskih izdatkov). «Nove hiše» so za dobo prvih 6 let proste državnega davka (razredarine); za teh prvih 6 let se pobira te-

daj samo enotni državni pribitek in pa avtonomne doklade.

3.) Hišna najmarina.

V Ljubljani in v onih krajih, kjer je več nego polovica hiš in stanovanskih delov (sob in izbic) oddanih v najem, se plačuje mestna hišna razredarina, to je davek od hišne najemščine (hišna najmarina). Ta

davek je plačevati v teh krajih od vseh poslopij, tudi od onih, ki niso dana v najem. Hišna najmarina znaša za «stare hiše» v Ljubljani 20 odstotkov in ostalih krajih pa 12 odstotkov od čiste najemnine, odnosno od najemne vrednosti (n. pr. od stanovanja hišnega gospodarja). Za «nove hiše» znaša davek v Ljubljani 16-15 odstotka, v ostalih krajih pa 10-5 odstotka. Poleg državnega davka plačujemo še enotni državni pribitek, ki znaša v Ljubljani 60 odstotkov, v ostalih krajih pa 70 odstotkov, in avtonomne doklade.

V krajih, kjer je oddanih v najem manj nego polovica hiš in stanovanskih delov, plačuje hišni lastnik hišno najmarino le takrat, če ima hišo v najem oddano. V teh krajih se pobira hišna najmarina za oni del hiše, ki je dan v najem z ravnokar navedenimi odstotki, za ostale stanovanske dele hiše, ki niso dani v najem, po razredarinski tarifi. Gospodar pa ne sme nikdar manj plačevati na skupni najmarini, kakor bi plačal na razredarini, ako bi hiša sploh ne bila v najemu.

Nove stavbe so tako glede razredarine kakor glede najmarine 6 let davka proste. Ta davčna prostost se je glede hišne najmarine za hiše, ki se zidajo do dne 25. avgusta 1922, podaljšala na 18 let, ako so v hiši izključno stanovanja, sicer pa na 15 let, če so poleg poslovnih lokalov pretežno stanovanja. Za delavske hiše velja pod gotovimi pogoji celo 25letna davčna prostost.

Dokler je hiša davka «prosta», se pobira namesto najmarine neki manjši davek, ki znaša v Ljubljani 4-25 odstotka, v drugih krajih pa tri in pol odstotka. Enotni državni pribitek in avtonomne doklade je pa plačevati ves čas tako, kakor če bi hiša ne bila davka prosta. Pri delavskih hišah so olajšave tudi glede pribitka in doklad.

Če hišni gospodar kako stanovanje ne more takoj zopet oddati v najem in ne dobiva zanj nekaj časa nikake najemnine, prosi lahko za davčni popust. Da je stanovanje prazno, je najdalje v 14 dneh pisмено naznaniti davčnemu oblastvu, sicer se dovoli dopust najmarine samo izza dne, ko prejme davčno oblastvo tozadevno prijavo. V večjih krajih plačujejo hišni lastniki poleg davka tudi gosaščino (občinski davek na najemnino), vodarino (pristojbino za porabljen vodo iz vodovoda) in kanalizacijsko pristojbino (za uporabo cestnega kanala).

b) Personalni (osebni) davki.

1.) Občna pridobnina in pridobnina krošnjarjev.

Občno pridobnino plačujejo trgovci, obrtniki in vsi drugi, ki imajo kako podjetje v ta namen, da dosežejo z njim kak dobiček. Davčno oblastvo uvršča vse davčne zavezance po višini v prejšnjih letih plačane pridobnine v štiri razrede. Za vsak razred je določena (kontingentirana) vsota, ki jo morajo plačati vsi pripadniki tega razreda. Pridobninska komisija razdeli ta znesek na posamezne davčne zavezance po velikosti in plodnosti obrata; velikost obrata pa določuje po številu uslužbencev (delavcev) in po višini prometa.

Krošnjarji plačujejo tudi pridobnino, katero odmerja davčno oblastvo samo.

K pridobnini se pobira še enotni državni pribitek, ki znaša v I. in II. razredu 170 odstotkov, v III. in IV. razredu pa 130 odstotkov. Poleg državnega davka se plačujejo tudi avtonomne doklade.

2.) Posebna pridobnina.

Posebna pridobnino plačujejo podjetja, ki morajo javno polagati račune (hranilnice, posojilnice, banke, delniške družbe itd.). Davek znaša vobče 10 odstotkov čistega dobička. Zakon določa za nekatera podjetja (hranilnice, gospodarske zadruge itd.) nižje odstotke in v mnogih primerih tudi popolno davčno prostost. Tudi k pridobnini se plačujejo enotni državni pribitek, ki znaša 90 odstotkov, in avtonomne doklade. Razen tega se pobira še posebe rentabilitetni pribitek, ki se odmerja s 30 do 80 odstotki državnega davka (pridobnine brez državnega pribitka).

3.) Tantijemni davek.

Od izplačanih tantijem plačujejo podjetja 15odstotni tantijemni davek

in 100odstotni državni pribitek tako da znaša ta davek pravzaprav 30 odstotkov. Na ta davek ni nikakih avtonomnih doklad.

4.) Rentnina.

Od obresti hranilnih vlog plačujejo hranilnice, posojilnice, banke itd. rentnino, ki znaša pri bankah 2%, pri hranilnicah, posojilnicah in zadrukah 1½% ter ima 100%ni pribitek, tako da znaša rentnina pravzaprav 4%, odnosno 3%. Tudi na ta davek niso nikake avtonomne doklade. Od obresti navadnih terjatev, od najemnine za koncesije in podobnih prejemkov, ki niso podvrženi nobenemu samostojnemu davku, plačuje prejemnik rentnino. Ta znaša pri najemnini za koncesije (obrti) 3%, sicer pa le 2%. Državni pribitek znaša 170% državnega davka. Poleg tega plačuješ tudi avtonomne doklade.

5.) Dohodnina.

Dohodnino plačuje vsak posameznik od vsote svojih dohodkov, ki iz-

pri dohodkih nad	3.000 K	do	5.200 K	15 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	5.200 K	do	7.200 K	20 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	7.200 K	do	10.000 K	25 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	10.000 K	do	14.000 K	30 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	14.000 K	do	20.000 K	35 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	20.000 K	do	26.000 K	40 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	26.000 K	do	32.000 K	45 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	32.000 K	do	40.000 K	50 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	40.000 K	do	48.000 K	55 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	48.000 K	do	56.000 K	60 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	56.000 K	do	64.000 K	65 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	64.000 K	do	76.000 K	70 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	76.000 K	do	100.000 K	80 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	100.000 K	do	140.000 K	90 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	140.000 K	do	200.000 K	100 %	celotne dohodnine
pri dohodkih nad	200.000 K			120 %	celotne dohodnine

Dohodnino odmerjajo davčna oblastva na podlagi napovedi, ki jo je vložiti do dne 31. januarja vsakega leta. Dohodnino plačuje vobče vsakdo sam; pri službenih prejemkih pa velja načelo, da jo mora sužbodažec odtegovati od plače ter jo potem odpremiati davčnemu uradu.

6.) Plačarina.

Plačarina se odmerja le od službenih prejemkov. Državni uslužbenci

od 7.500 Din	do izpod 10.000 Din	znaša davek 1 %
od 10.000 Din	do izpod 12.500 Din	znaša davek 2 %
od 12.500 Din	do izpod 16.250 Din	znaša davek 3 %
od 16.250 Din	do izpod 20.000 Din	znaša davek 4 %
od 20.000 Din	do izpod 25.000 Din	znaša davek 5 %
nad 25.000 Din		znaša davek 6 %

7.) Invalidski davek.

Invalidski davek se odmerja kot doklada od vsote vseh neposrednih davkov (zemljarine, najmarine, razredarine, pridobnine, rentnina, plačarine in tantijemnega davka), ki jih plačuje posameznik. V to vsoto je vračunavati tudi državne pribitke, ne pa avtonomnih doklad in vobče tudi ne dohodnine. Invalidski davek znaša od tako izračunane vsote državnih davkov

do 80 K	8 K
od 80 K do 200 K	24 K
od 200 K do 400 K	48 K
od 400 K do 800 K	96 K
od 800 K do 1200 K	148 K
od 1200 K do 2000 K	248 K
od 2000 K do 3500 K	348 K
od 3500 K do 4000 K	500 K
od 4000 K do 6000 K	756 K
od 6000 K do 8000 K	1040 K

Pri večji vsoti vseh davkov narašča invalidski davek progresivno in se stopnjuje polagoma do 20% odmerne podstave. Pri državnih nameščencih se zaračunava invalidski davek glede službenih prejemkov po višini dohodnine. Od rentnina, ki jo plačujejo hranilnice, posojilnice, banke itd. od obresti hranilnih vlog, se odmerja invalidski davek samo od rentnina. Davek plačujejo navedeni zavodi sami. Hranilne vloge, katerih celokupne obresti ne presegajo 80 K na leto, so invalidskega davka oproščene.

8.) Davek na poslovni promet.

Davek na poslovni promet znaša 1% od prometa stvari (n. pr. trgovec plača davek od zneska, za katerega je prodal blago) in odškodnine za osebne storitve (n. pr. stavni mojster plača davek od zaslužka za popravljeno hišo), ako izvršujejo poslovanje pravne (n. pr. delniške družbe, zadruge itd.) ali fizične osebe (posamezniki) v obsegu svojega glavnega, pomožnega in postranskega posla, odnosno poklica. Ako preseže odškodnina ali vrednost 5000 Din, je podvržen poslovnemu davku tudi vsak posamezen primer, čeprav ni izvršen v obsegu poklica.

irajo iz zemljišč, poslopij, obrtov in drugih samostojnih podjetij, dalje iz službenih prejemkov in dohodkov glavnice. Draginske doklade državnih in magistratnih uslužbencev kakor tudi uslužbencev južne železnice in trgovske in obrtniške zbornice ni smatrati kot dohodek. Službeni prejemki drugih privatnih nameščencev se računajo kot dohodek pri celokupnem prejemku do 7500 Din le s 50%, do 11.250 Din s 60%, do 15.000 Din s 70%, do 20.000 Din s 80%, do 25.000 Din s 90%. Do-hodkov iz službenih prejemkov žene, oziroma otrok, ni prištevati k dohodku moža, odnosno očeta, marveč jih je samostojno napovedovati in obdavčevati.

Dohodnino odmerjajo cenilne komisije po tarifi, ki se dobi skoraj v vsakem koledarju. Pri neoženjenih se računa k dohodnini še 15%ni pribitek, pri oženjenih brez otrok pa 10%ni pribitek. Na ta skupni davek se odmerja še državni pribitek, ki znaša v kronski veljavi:

so plačarine oproščeni. Privatni uslužbenci plačujejo enotni državni pribitek (70%) in avtonomne doklade le tedaj, ako znašajo službeni prejemki, kolikor jih je sploh vpoštevati, več nego 10.000 Din. Službeni prejemki privatnih uslužbencev se vpoštevajo namreč z odstotki, ki so navedeni pri «dohodnini». Ako znašajo tako izračunjeni službeni prejemki manj nego 7500 Din, se ne plača plačarina. Če pa znašajo
--

so plačarine oproščeni. Privatni uslužbenci plačujejo enotni državni pribitek (70%) in avtonomne doklade le tedaj, ako znašajo službeni prejemki, kolikor jih je sploh vpoštevati, več nego 10.000 Din. Službeni prejemki privatnih uslužbencev se vpoštevajo namreč z odstotki, ki so navedeni pri «dohodnini». Ako znašajo tako izračunjeni službeni prejemki manj nego 7500 Din, se ne plača plačarina. Če pa znašajo

od 7.500 Din	do izpod 10.000 Din	znaša davek 1 %
od 10.000 Din	do izpod 12.500 Din	znaša davek 2 %
od 12.500 Din	do izpod 16.250 Din	znaša davek 3 %
od 16.250 Din	do izpod 20.000 Din	znaša davek 4 %
od 20.000 Din	do izpod 25.000 Din	znaša davek 5 %
nad 25.000 Din		znaša davek 6 %

Davek plačuješ v 30 dneh po izvršetku vsakega četrtletja ter obenem predložiš poslovno knjigo, v katero vpisuješ dnevni promet, odnosno dnevni zaslužek, kolikor je bil plačan. Na ta davek ni nikakih pribitkov in doklad. Davčno oblastvo davke v nekaterih primerih lahko pavšalira, tako da potem dotičniku ni treba voditi knjige o poslovnem prometu. Kmetovalci so glede prometa svojih lastnih kmetijskih proizvodov oproščeni tega davka, prav tako tudi slikarji, kiparji, skladatelji in književniki glede prometa svojih izvirnih umetniških in znanstvenih proizvodov. Temu davku ni podvržen dalje promet z nepremičninami, promet denarnih terjatev, menic in vrednostnih papirjev kakor tudi vseh vrst denarnih vlog. Promet monopolskih predmetov, oddajanje zdravl na račun bolniških blagajn in honorarji okrožnih, okrajnih, železniških, občinskih in društvenih zdravnikov so tudi tega davka oproščeni; prav tako je davka oproščen promet malih obrtnikov, ako imajo le-ti samo dva stalna pomočnika ali uslužbenca.

V plačilo dospeli davki se ne izterjujejo, ako jih plačaš 14 dni po dospelosti, t. j. vobče do vštetega dne 14. februarja, 14. maja, 14. avgusta in 14. novembra vsakega leta. Za davke, ki jih poravnas pozneje, plačaš zamudne obresti, ki znašajo 12-5 pare od vsakih 25 Din zaostalih davkov, državnih pribitkov in avtonomnih doklad za vsak mesec. Zamudne obresti znašajo torej 6%. Za zaostanke na davkih z državnimi pribitki in avtonomnimi dokladi vred izpod 25 Din ne plačaš zamudnih obresti.

II. Posredni (indirektni) davki.

Posredne davke pobira država od gotovih užitinskih in trošarinskih predmetov. Te davke plačuje proizvajalec, odnosno uvoznik ali razpečevalec dotičnih predmetov, ki jih prevaja na konsumenta. Plaćnik davka ni tedaj v teh primerih obenem davčni zavezanec kakor pri

parlament odobril dogovor z Angleško. Za predsednika Irske države je bil izvoljen Mihael Kolin (Collins). Dasi Irska sicer ne bo popolnoma avtonomna država, vendar je večina naroda z največjim veseljem pozdravila dogovor. Eden izmed voditeljev irskega naroda je rekel: »Morali smo žrtvovati irsko republiko, da rešimo irski narod!« De Valera nasprotuje še vedno sporazumu z Anglijo, toda narod je proti njemu. Po odobritvi sporazuma je bila proglašena amnestija za vse zaprte Irce. V vsem je bilo 23-protih 1010 Ircev, izmed katerih jih je bilo 89 obsojenih na smrt. Vsem tem je sporazum ročil življenje.

(Iz bolgarske prestolice.) Največje zlo, ki ga preživlja dandanes bolgarska prestolnica, izvira iz delovanja makedonskega odbora, takozvanih makedonskujedov. Pri takem dnevu ti ubijejo vse, ki so na poti njih rovarjenja, nikdar pa ni zločinca ubit. Tako so ubili francoskega konzula, tako so ubili nekega Srba, ki je bil v službi angleškega konzulata in ki je odkril par skritih zalog orožja, tako so ubili bolgarskega ministra Dimitrova in tako so ubili celo vrsto drugih ljudi. Vsi uboju pa se izvrše skoraj na isti način. Njih žrtve gre skozi javni park, ko je prenapolnjen ljudstva; k njej stopi atentator in jo ubije s par strelji iz revolverja. V množici sveta izrine nato atentator in svet se beta dalje, kakor bi se ne bilo nič zgodilo, samo na tihem izprašuje vsakdo, kdo pride potem na vrsto. Misli se je, da bo po umoru ministra Dimitrova, enega najzaslužnejših voditeljev kmetijske stranke, brezobzirno zatrti zločinski delo makedonskujedov. Kakor pa je pokazal sam Božič, se to ni zgodilo, kajti na božični dan se je pripetilo v Sofiji zopet nekaj umorov, ne da bi bil prijet tudi le en ubijalec. Med drugim sta bila ubita dva šefa policije, ki sta zasledovala ubijalce iz makedonskega odbora. Ti redni uboju so najžalostnejša slika iz življenja Sofije.

(Indija.) Nemiri, ki trajajo še vedno v Indiji in pri katerih je bilo samo med poslednjo vstajo ubitih 2250 Moslavor (muslimanski vstajši), 5775 pa obsojenih na večletno ječo, so vzbudi-

li zopet zanimanje za to čudovito deželo. Indija je velikanska dežela, v kateri živi do sto različnih narodov, izmed katerih so najštevilnejši Hindi, ki jih je preko 200 milijonov. Vendar pa imajo večji pomen od njih mohamedanci, dasi jih je samo okoli 80 milijonov, in sicer vsled tega, ker so bojevit in veliko samozavestnejši kakor Hindi. Kako velika je Indija, se razvidi iz števila njenih vasi. Če bi hotel človek obiskati vsak dan eno vas, bi potreboval 19.000 let za obiske vseh indijskih vasi. Priprosto ljudstvo je v Indiji silno revno in silno zaostalo. So kraji, kjer ne poznajo niti železnega pluga in niti koles. Bogati domačini silno izrabljajo kmetijsko ljudstvo ter posojujejo denar samo na odušne obresti, do 40 odstotkov. Angleška vlada je ustanovila zategadelj državne zadruge, ki posojujejo denar po 5 odstotkov. Kakor rečeno, narod je silno zaostal. Ko se je osnovala med Hindi krščanska zajednica mladih ljudi, so morali naučiti Hindi, da so pravila peli, ker so se jih mogli zapomniti samo s pomočjo melodije. Angleško gospodstvo je sicer trdo, toda za revne domačine v marsičem pravi blagoslov. Angleška vlada je odpravila dosti barbarskih šeg, zlasti sežiganje vdov. Z uspehom je nastopila dalje proti kastam. V Indiji je namreč razdeljen ves narod v kaste. Duhovniki tvorijo svojo kasto, kmetje svojo, trgovci svojo itd. Kdor je bil rojen berač, mora tudi kot berač umreti. Dotičnik pa, ki je prišel na svet kot bogataš in izkoriščevalec ljudstva, mora kot tak tudi umreti. To kastovstvo je celo tako razširjeno, da se smatra vse nižje ljudstvo za nečisto, s katerim se ne sme niti občeati. Ravno to pa je angleška vlada že odpravila. Zategadelj je napočeno govoriti o tem, da so Angleži le v školo Indijskemu ljudstvu, pač pa je res, da ima nižje ljudstvo korist od angleške vlade. Pa tudi s stališča mednarodnega prometa ni vseseno, ali ostanejo Angleži gospodarji Indije ali ne. Čisto gotovo je, da Hindi ne bi bili v stanju vzdrževati v Kolombu in drugod velikanskih pristaniških naprav, brez katerih bi bila redna paporplova nemogoča. Končno je treba vpoštevati tudi to, da bi se v tistem

hipu, ko bi zapustili Angleži Indijo, razvnela tam tako silovita državljanska vojna, kakršnih je bogata zgodovina Indije.

(Ameriška policija.) Pri nas je navada, da se slika Amerika navadno za deželo, v kateri je vse v redu. Toda temu ni tako. Tudi Amerika ima svojo korupcijo in ubožnejši sloji so tam ravno tako pritiskani kot povsod drugod na svetu. Eno izmed najžalostnejših poglavij tvori ameriška policija, v kateri se odkrivajo stalno gred korupcijske afe. Tako se je zvedelo pretečene dni, da so redarji v Nju Jorku in Čikagi prejeli od lastnikov javnih hiš redno podkupnine, da jih niso prijavili policiji. Ko se je to nekako nehalo, pa so se oprijeli novega posla. V Ameriki je namreč prepovedana vsaka uporaba in prodaja alkoholnih pijač. Kdor je podkupil redarje, ni bil naznanjen in je mogel nemoteno prodajati vsako pijačo. Skoraj pa se niso redarji več zadovoljevali s tem, temveč so pričeli krasti poštno pošiljate z alkoholnimi pijačami ter jih prodajati trgovcem. Ko je kupil trgovec od redarja alkohol, pa je prišel k njemu drug redar, mu alkohol zaplenil in ga potem naprej prodal. Tako so bile nekatere steklenice po šestkrat zaplenjene in po šestkrat naprej prodane. Na ta način so »zaslužili« redarji silne vsote. Končno so prišli temu neredu vendarle na sled ter pričeli s preiskavo, katere posledica je bila, da je bilo odstavljenih nekoliko višjih uradnikov, sokrivcev redarjev.

(Veseli dogodek.) V mestu Lježu (Liege) v Belgiji so dali predstavo »Medved in pašar«. Med predstavo pa je nastal silovit vihar. Igralec, ki je predstavljal medveda, se je prestrašil viharja. Ves nemiren je prišel kar skakati in se tresti. Skoraj je prišel tako kričati, da je nekatere gledalce že prijel strah, da je podivjal medved. Med tem je silno zagrnelo. Ves preplašen je padel medved na kolena in se prekrizal. Naravno, da se je s tem predstava ob velikanskem smehu vseh zaključila.

(Za kratek čas.) »Le še enkrat pridi k meni, da ti kaj posodim! Še lani sem ti posodil 100 kron, ker si mi obljubil, da mi jih vrneš čez en teden,

toda še do danes nisi svoje obljube izpolnil.« »Eh, dragi sosed! Čemu se ležiš? Če sem mogel jaz k tebi po tvoj denar, bi vendar lahko prišel ti k meni po svojega.« — Sumljiv uspeh. »Lekarnar! Ali imate kako dobro sredstvo proti kurjim očesom?« »Gospod! Imam specialiteto, ki jo rabim že dvajset let!« — Nezaupljiv. »Gospod! Janez tu ima cigaro, ki sem jo prihranil nalašč za tebe.« Janez: »Gospod, dajte mi rajši ono, ki ste jo prihranili zase!« — Črnogled. Mati: »Pepček, kaj se ne veselíš na igrade, ki jih dobiš za Božič.« Pepček: »Mislim že sedaj na batine. Mi jih bom dobil, ko bom polomil igrade!«

Obrtnik.

Obrtniške vesti.

(Železniške zveze na Dolenjskem.) Dolenjsko prebivalstvo, posebno obrtniki in kmetje, že dolgo trpe vsled slabih, oziroma nepravilnih prometnih zvez. Najbolj pa občutita ta nedostatek Bela krajina in Novo mesto. Vladi, ki prihajajo v Novo mesto in nima jo zveze z drugimi vlakmi, so le manj pomembni. Nad vse občutno pa je to, da primanjkuje Novemu mestu in Beli krajini vsi vlaki z dobrimi medsebojnimi zvezami. Tako je n. pr. vlak, ki prihaja iz Karlovca v Novo mesto ob enajstih ponoči, nepotreben, ker nima zveze z Ljubljano. Nasprotno pa bi bil potreben vlak, ki bi prihajal iz Bele krajine v Novo mesto ob četrtna šest zjutraj in imel zvezo z Ljubljano. Izprememba voznega reda bi bila kaj lahko mogoča s tem, če bi se opustil vlak, ki prihaja iz Bele krajine ob triindvajsetih, in bi se upeljal namesto njega jutranji vlak, ki bi imel zvezo z vlakom, ki odhaja iz Novega mesta ob petih 15 minut v Ljubljano. Potrebno je, da se vpoštevajo sedanje neznosne razmere, ki onemogočujejo gospodarski razvoj. Če hoče namreč Belokranjec v Novo mesto po opravkih, ki so mogoči navadno le ob dopoldanskih urah (zlasti pri

uradih), tedaj mora o polnoči z doma in je v Novem mestu ob treh 23 minut zjutraj, ko nima odprtih ne večnih vrat, ne trgovin in ne gostiln. Edini vlak, ki ga ima za povratek podnevi, odhaja iz Novega mesta že ob devetih 18 minut, ko se uradi in trgovine komaj odpro. Vsled tega je primoran ostati v Novem mestu ves dan do večernega vlaka (to je do dvajsetih 40 minut), tako da pride domov šele okoli polnoči. Torej za vsak najmanjši uradni ali kak drugi opravke v Novem mestu zamudi polnih štiriindvajset ur. Prav isto je z vlakom, ki prihaja iz Ljubljane v Novo mesto ob petnajstih 32 minut (ob pol štirih popoldne) in ostaja v Novem mestu, namesto da bi vozil dalje v Belo krajino, kar bi bilo zelo potrebno. Obrti, trgovina in kmetijstvo so stebri države. Ako hočemo močno državo, tedaj je potrebno, da skrbimo za dobre prometne zveze, ki pospešujejo trgovino, obrt in kmetijstvo. Prosimo in pozivljemo merodajne činitele, naj vpoštevajo želje dolenjskega prebivalstva in prizadetih organizacij. — Obrtna organizacija za Slovenijo v Novem mestu.

(Veliki shod dolenjskih obrtnikov, obrtnih društev in organizacij) bo v nedeljo dne 5. februarja v novomeškem »Narodnem domu«, na kar vse obrtnike po Dolenjskem že naprojo opozarjamo. Vabimo vse obrtnike, naj se udeležijo shoda v čim večjem številu. Razmere in položaj, v katerem se nahaja obrtništvo, nas kličejo, da združimo svoje misli in svoje sile. Vsakomur, ki se čuti obrtnika in ni grobokop obrtnega stanu, kliče mo: Na svidenje dne 5. februarja v dolenjski metropolii! — Obrtna organizacija za Slovenijo v Novem mestu.

(Občni zbor obrtniškega društva za Novo mesto in okolico) bo v Novem mestu v nedeljo dne 12. februarja točno ob pol dveh popoldne v društveni dvorani »Narodnega doma«. (Za »Jugoslovensko Matico«) so darovali »sodavičarji« v znak hvaležnosti za ugodnosti, ki sta jih priborila minister dr. Gregor Žerjav in poslanec Jakob Kušar, »Zadružni sodavičarjev« za Slovenijo v Ljubljani, 1820 kron.

Kapital: K 20.000.000

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6.000.000

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU
DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1 IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE
NAJKULANTNEJE

Vinogradniki pozor!

Naznanjam, da imam okoli 50.000 vkoreninjenih šmarnic, ki jih ni treba nikoli z galice škropiti in ki uspevajo v vsaki zemlji. Zanje garantiram za 10 let
Anton Zagoršek, načelnik S&S v Dornavi, pošta Moškanjci.

LEPOTA

kože, obraza, vrata, rok, kakor tudi lepa rast las se more doseči samo s razumno nego lepote. Tisotera priznanja so dospela iz vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„Elsa“ ali tisto milo, najboljše blago, najfinišje „milo lepote“, 4 kosi z zamo. om in poštnino 98 K.

„Elsa“ obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solčne pege, zajedance, nabore itd. ter naredi kožo mehko, rožnato tople in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamo. om in poštnino 52 K.

„Elsa“ Tanochina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, prečnuje prhut, prerano osivelost itd.; 2 porcelanasta lončka z zamo. om in poštnino 52 K.

Prodajalci dobo, če naročijo najmanj 12 kosov enega predmeta, popust v naravi.
Rezultati: Lijumsko milo 15 K; brkomas 8 K; najfinišje Hays-puder dr. J. Klugerja v velikih originalnih škatlah 30 K; najfinišje Hays-zobni prašek v paketiščih 30 K; puder za gošpe v vrečkah 5 K; zobni prašek v škatlah 7 K; v vrečkah 5 K; Sachet-difusa za pario 8 K; Schampoon za lase 5 K; rumenilo, 12 listkov 24 K; najfinišje parfum po 40 in 50 K; močan voda za lase 58 K. Za te razne predmete se zmoji in poštnina posebe računata.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja, Elsatrg št. 344 (Hrvaško).

Staro lito železo kakor tudi staro medenino, star baker, cin, svinec in cink kupuje po najvišjih cenah trdka

Breznik & Fritsch, trgovina z železnino v Ljubljani.

Za vse sloje primerno

pohištvo,

tr. dno izvršeno in po ceni, kakor tudi vsakovrstna

tapetniška dela

priporočata brata Sever v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej).

Lepo suho svinjsko meso,

kakor šunka, rebro, hrbeti dr. oddaja po najnižji ceni, 63 K kilogram.

„Ekonóm“, osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani nasproti mestne kopeli.

Več pove uprava „Kmetijskega lista“.

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.

Deteljno seme in vse druge pridelke

plačuje na bolje firma SEVER & KOMP. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12.

Zahtevajte naše tržno poročilo, ki se vam bo ob vsaki izpremembi cen brezplačno dopostalo!

Zajamčeno čisto brinjevo olje

se kupuje v vsaki množini. Ponudbe z vzorci sprejema

drogerija „Adrija“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 5.

Ugodna prilika!

Hiša

s hlevom in pritelinami kakor tudi s vrtom za zelenjavo, s sadnim drevjem zasaženim, vse v bližini večjega kolodvora,

se prodaja.

Prodajam bele vkoreninjene šmarnice,

ki ne potrebujejo ne galice ne žvepla, po dve kroni. Pri vprašanju naj se priloži za odgovor znamko.

Alojzij Grabar, posestnik in trtar v Zagorcih, pošta Juršinci pri Ptaju.

„Adrija“, lesna trgovska in industrijska družba v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 8 (pred sodnijo), kupuje

hlode vsake vrste, stoječ in tesan les in deske ter sprejema tudi

komisijska naročila.

Hiša

s hlevom, lepim vrtom, njivami in vodno močjo se prodaja po zelo ugodni ceni.

Pojasnila daje Marija Krnic v Zagrebu, Prilaz br. 70 L

Učenko

pridno, poštenih staršev, sprejme trgovina z mešanim blagom

M. Šbil v Mokronogu.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

Telefon int. št. 3

Ljubljana

Telefon int. št. 3

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah, sprejema vloge

na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Urednik: Jakob Kušar.

Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Vplačena delniška glavica

K 30.000.000—

SLOVENSKA BANKA

LJUBLJANA, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnega doma“.

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Telefon št. 567.

Čekovni račun 12.205.